

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

29. серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Педагогіка та методика викладання соціально-політичних дисциплін

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність – С2 Політологія

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Політологія

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОФП.02

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахова підготовка)

Факультет – міжнародних відносин і права

Кафедра – міжнародної комунікації та політології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна, робота, у т.ч ІРС			Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	50	32		18		70			+	
Разом			4	120	50	32		18		70				

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Політологія» та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 052 Політологія

Програма складена

Підписи) автора(ів)

д. пед.н., проф. Віталій ТРЕТЬКО

Науковий ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри міжнародної комунікації та політології

Протокол від 29.08.25 № 1.

Зав. кафедри

Підпис

Ольга ЗАСЛАВСЬКА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету

Підпис

Юрій МУДРИК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	Міжнародної комунікації та політології		Ольга ЗАСЛАВСЬКА

3. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Педагогіка та методика викладання соціально-політичних дисциплін» входить до переліку обов'язкових дисциплін освітньої програми «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю С2 Політологія.

Пререквізити – Вихідна

Постреквізити – ОФП.07 «Педагогічна практика»; ОФП.09 «Кваліфікаційна робота».

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньо-професійної програми дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.

ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ФК02. Здатність здійснювати педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

програмні результати навчання:

ПРН03. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.

ПРН05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПРН07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

Мета дисципліни. Ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами педагогіки та методики викладання соціально-політичних дисциплін, методичними вимогами до викладача та здобувача освіти, навчити основних методичних прийомів, розкрити вузлові набутки світового та вітчизняного викладання і вивчення соціально-політичних дисциплін.

Предмет дисципліни. Педагогіка та методика викладання курсів соціально-політологічних дисциплін у вищій школі, що ґрунтується на класичних та інноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності здобувача вищої освіти.

Завдання дисципліни. Обґрунтувати базове значення педагогіки та методики у викладанні соціально-політичних дисциплін, актуалізацію потреби в її розробленні; познайомити з об'єктом, предметом, змістом і функціями методики викладання соціально-політичних дисциплін; роз'яснити зміст основоположних дидактичних та педагогічних принципів та специфіку їх задіяння у викладанні політичних дисциплін; охарактеризувати роль викладача як методиста та здобувача освіти як суб'єкта навчального процесу.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, здатен:

оперувати базовими категоріями та поняттями педагогіки вищої школи, володіти основами ефективного планування й організації освітнього процесу у вищій школі;

проєктувати, аналізувати та коригувати власну педагогічну діяльність; творчо використовувати набуті знання й уміння для удосконалення освітньо-виховного процесу у вищій школі.

розробляти навчально-методичне забезпечення для проведення занять з соціально-політичних дисциплін у вищій школі.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Перший семестр			
Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи	2	2	8
Тема 2. Організація педагогічного процесу у вищій школі	2	2	8
Тема 3. Дидактика вищої школи.	4		
Тема 4. Предмет і наукові засади методики викладання соціально-політичних дисциплін	2	2	10
Тема 5. Методи викладання соціально-політичних дисциплін	2		
Тема 6. Викладачі та студенти як суб'єкти навчального процесу ЗВО	2	2	12
Тема 7. Традиційні технології професійно-педагогічної діяльності	2		
Тема 8. Інноваційні технології реалізації освітнього процесу.	2		
Тема 9. Методика підготовки і читання лекцій із соціально-політичних дисциплін	4	4	8
Тема 10. Особливості семінарських, практичних занять соціально-політичного спрямування.	4	2	8
Тема 11. Організація самостійної навчальної роботи студентів.	2	2	10
Тема 12. Організація науково-дослідної роботи студентів	2		
Тема 13. Форми контролю й оцінювання знань студентів із соціально-політичних дисциплін	2	2	8
Разом за перший семестр	32	18	72

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Загальні основи педагогіки вищої школи Лекція 1. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Педагогіка вищої школи як наука. Основні наукові категорії педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Літ.: [9, с. 8-33; 1 с. 9-30].	2
2	Організація педагогічного процесу у вищій школі. Лекція 2. Загальна характеристика педагогічного процесу. Закономірності та принципи здійснення педагогічного процесу. Нормативні документи, що регулюють здійснення педагогічного процесу у закладі вищої освіти. Сутність та класифікація сучасних освітніх технологій. Дистанційне та змішане навчання у закладі вищої освіти. Характеристика основних цифрових сервісів та платформ.. Літ.: [9, с. 34-56].	2
3	Дидактика вищої школи. Лекція 3. Предмет і основні категорії дидактики вищої школи. Об'єкт і предмет дидактики. Закономірності та принципи навчання та їх характеристика. Літ.: [9, с. 93-147; 1, с. 49– 70]. Лекція 4. Зміст освіти у вищій школі. Методи та форми навчання у вищій школі. Інформаційні ресурси дидактики. Літ.: [9, с. 93-147; 12, с. 62–108; 1, с. 49–70].	4
4	Предмет і наукові засади методики викладання соціально-політичних	2

	дисциплін Лекція 5. Характеристика об'єкта та предмета методики викладання соціально-політичних дисциплін. Основні педагогічні складові предмета методики викладання соціально-політичних дисциплін. Соціально-політичні науки як навчальні дисципліни. Основні функції викладання соціально-політичних дисциплін. Літ.: [4, с. 10-26; 8, с. 5-31].	
5	Методи викладання соціально-політичних дисциплін Лекція 6. Методи навчання і методи викладання. Класифікація методів навчання. Критерії поділу методів на групи та сфери застосування. Пояснювально ілюстративний і проблемний методи в навчальному процесі. Літ.: [4, с. 288-312; 7; 8, с. 57-79].	2
6	Викладачі та студенти як суб'єкти навчального процесу ЗВО Лекція 7. Вимоги до викладача ЗВО. Обізнаність викладача, його конструктивно-проектувальні, методичні, організаторські, комунікативні, гностичні уміння. Особливості розвитку студента на різних курсах навчання. Типи студентів за ставленням до майбутньої професії та навчання, науковою й громадською активністю, загальною культурою і відчуттям колективізму. Культура педагогічного спілкування і педагогічний такт. Типи домінуючих установок і стиль керівництва викладача: авторитарний, демократичний ліберальний. Літ.: [4, с. 134-156].	2
7	Тема 8. Традиційні технології професійно-педагогічної діяльності. Лекція 8. Педагогічні технології як системотворчі чинники освітньої діяльності у сучасній вищій школі. Сутність і структура технології педагогічної діяльності. Лекційне заняття як середовище навчальної технології. Лабораторний практикум. Курсове і дипломне проектування. Самостійна робота студентів. Методи навчання. Літ.: [7, с. 25-31, 1, с. 117–135].	2
8	Тема 9. Інноваційні технології реалізації освітнього процесу. Технології активного навчання. Дидактична гра. Технологія модульного навчання. Технологія проблемного навчання. Технологія дистанційного навчання. Генезис креативних психолого-педагогічних технологій. Модель інноваційної діяльності викладача вищої школи. Літ.: [7, с. 31-40; 1, с.137–168].	2
9	Методика підготовки і читання лекцій із соціально-політичних дисциплін Лекція 10. Лекція як провідна форма навчального процесу. Основні історичні етапи становлення та розвитку лекційного викладання. Переваги і недоліки лекції як форми навчання. Основні функції навчальної лекції: освітня, мотиваційна, виховна. Основні етапи процесу підготовки лекції: визначення теми, мети і складення плану лекції; збирання, відбір і вивчення літератури; укладання робочих записів. Тема лекції як складова навчальної дисципліни. Структура лекції та основні вимоги до її елементів.. Літ.: [4, с. 192-215; 7; 8, с. 97-127].	2
11	Методика підготовки і читання лекцій із соціально-політичних дисциплін Лекція 11. Методика читання навчальної лекції. Послідовність викладу змісту основних елементів структури лекції. Темп читання лекції. Основні вимоги до мови лектора. Основні види навчальних лекцій із соціально-політичних дисциплін. Літ.: [4, с. 192-215; 8, с. 97-127].	2
12	Методика підготовки і проведення практичних занять із соціально політичних дисциплін Лекція12. Практичне заняття як форма навчального процесу. Функції практичного заняття: освітня, контрольна, виховна. Особливості практичного заняття як форми навчання, його переваги перед іншими формами навчання. Форми практичних занять із соціально-політичних дисциплін, їхні переваги та недоліки. Етапи підготовки викладача до	2

	практичних занять. Складові і структура методичної розробки до практичних занять. Літ.: [4, с. 216-260; 7; 8, с. 128-148].	
13	Методика підготовки і проведення практичних занять із соціально політичних дисциплін Лекція 13. Загальні методичні вимоги до проведення практичних занять. Вступ, основна частина, підсумкова частина як структурні елементи практичного заняття. Вступне слово викладача. Методика опитування студентів на практичному занятті. Прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів на практичному занятті. Значення дискусій, які виникають на практичному занятті, та роль викладача у їх проведенні. Підсумкове слово викладача. Контроль і оцінка знань студентів, їх значення. Завдання студентам щодо підготовки до наступного практичного заняття. Загальні та індивідуальні завдання. Оптимальність обсягу літератури, яка рекомендується студентам до практичного заняття. Літ.: [4, с. 216-260; 7; 8, с. 128-148].	2
14	Організація самостійної роботи студентів. Лекція 14. Самостійна робота в структурі робочого часу студента. Поняття кредиту як одиниці виміру навчального часу. Форми самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Навчально-дослідна робота та її види. Методичні вимоги до формування у студентів умінь і навичок роботи з науковою книгою. Основні прийоми роботи з науковою книгою. Літ.: [4, с. 312-325; 8, с.149-176].	2
15	Організація науково-дослідної роботи студентів Лекція 15. Кваліфікаційна робота як аналітичне дослідження студента. Методика виконання кваліфікаційної роботи з політичних наук. Цілі кваліфікаційної роботи. Основні елементи структури кваліфікаційної роботи: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел та вимоги до них. Науково дослідна самостійна робота студентів та її види. Літ.: [4, с. 312-336; 8, с.149-176; 9, с. 268-315].	2
16	Форми контролю й оцінювання знань студентів із соціально-політичних дисциплін Лекція 16. Етапність навчального процесу як запит на оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів. Основні форми поточного та підсумкового контролю знань студентів. Особливості методики підготовки і проведення заліку. Методичні вимоги до складення переліку контрольних питань до іспиту та екзаменаційних білетів. Дидактичні принципи перевірки й оцінювання знань студентів на іспиті. Літ.: [4, с. 353-373; 7; 8, с. 177-197; 1, с.191–204].	2
Разом:		32

5.2 Зміст практичних занять

№ з/п	Тема та зміст практичних занять	Кількість годин
1	Аналіз структури системи вищої освіти та типів закладів вищої освіти. Аналіз стандартів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти зі спеціальності 052 «Політологія». Література [1; 2; 3; 8; 9]	2
2	Аналіз освітньо-професійних програм й структурно-логічних схем підготовки фахівця з політології. Література [4; 8;]	2
3	Предмет і наукові засади методики викладання соціально-політичних дисциплін Соціально-політичні науки як навчальні дисципліни. Об'єкт та предмет методики викладання соціально-політичних дисциплін. Методологічні засади методики викладання соціально-політичних дисциплін. Літ.: [4; 8].	2
4	Розроблення різних видів бесід відповідно до теми індивідуального завдання. Література [1; 2; 4; 7]	2
5	Розроблення конспекту лекції відповідно до теми індивідуального завдання. Література [4; 8; 9; 10; 11]	4
6	Розроблення конспекту практичного заняття відповідно до теми індивідуального завдання. Література [3; 8; 9; 10; 11]	2
7	Розроблення тестових завдань для контролю навчальних досягнень. Література [4; 8; 9; 10; 11;]	2
8	Розроблення анкети та проведення анкетування для вивчення потреб здобувачів вищої освіти та рівня їх задоволення якістю освітнього процесу. Література [4; 8; 9;]	2
	Разом:	18

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань тощо.

Зміст самостійної роботи

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
Перший семестр		
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4
3-4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	8
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	4
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного	6

	заняття. Виконання індивідуальних завдань.	
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	4
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуальних завдань.	5
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуальних завдань.	5
10-11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття.	8
12-13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття.	8
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуальних завдань.	5
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуальних завдань.	5
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття.	4
Разом:		70

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного та інтерактивного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням проєктної діяльності, тренінгових вправ, аналіз проблемних ситуацій, пояснення, дискусія тощо), самостійна робота (робота над засвоєнням теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних та домашніх завдань, підготовка до поточного та підсумкового контролю тощо), з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час аудиторних практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування перед початком практичного заняття;
- оцінювання результатів практичних занять;
- захист індивідуального завдання.

Підсумкова, семестрова сума балів визначається за результатами виставлення в Електронний журнал отриманих балів за усі передбачені програмою види поточних контролів. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, **не отримує** підсумкового результату поки не виконає весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю – отримує Залік автоматично. У випадку академічної заборгованості, її ліквідація здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом, відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може

відбуватись в он-лайн режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичного заняття (вивчення теоретичного матеріалу з теми роботи, підготовку до усного опитування), активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих конструктивних рішень при виконанні здобувачами практичних робіт тощо.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі. Виконання індивідуального завдання завершується доповіддю та презентацією його результатів у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, плагіат (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)). У разі виявлення плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності **не допускаються**.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах, які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Залежно від важливості окремих видів навчальної роботи, і їх ролі у формуванні компетентностей і результатів навчання, визначених освітньою програмою, кожному виду навчальної роботи (структурній одиниці) присвоюється певна кількість балів. При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із встановлених Робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця навчальної роботи може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності **не допускаються**.

Семестровий залік виставляється на підставі поточного контролю (за результатами роботи на практичних заняттях, передбачених Робочою програмою поточних контрольних заходів та виконання індивідуальних завдань), якщо здобувач вищої освіти успішно досяг мінімального порогового рівня балів, а загальна сума балів, яку він набрав за результатами поточного контролю з освітнього компонента, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. Виставлення підсумкової оцінки здобувачеві вищої освіти, який набрав необхідну суму балів, здійснюється на останньому занятті викладачем, який їх проводив. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. При цьому присутність здобувача не є обов'язковою.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти денної форми

Аудиторна робота												Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття (12 контрольних точок)												ІДЗ*	Залік	Сума балів
<i>Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)</i>														
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	24-40		
36-60												24-40	За рейтингом	60-100**

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усні відповіді, участь у тематичних дискусіях, виконання практичних завдань.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 24 балів, максимальний – 40 балів).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна оцінка (рівень досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або

			професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		<i>Задовільно/Satisfactory</i> – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами **поточного** контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «**зараховано**», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Система педагогічних наук, місце педагогіки вищої школи в цій системі.
2. Основні джерела розвитку педагогіки вищої школи.
3. Суть педагогіки вищої школи як науки.
4. Основні функції педагогіки вищої школи.
5. Що є її об'єктом і предметом?
6. Мета педагогіки вищої школи.
7. Основні завдання педагогіки вищої школи.
8. Методологічні категорії педагогіки вищої школи.
9. Процесуальні категорії педагогіки вищої школи..
10. З якими науками пов'язана педагогіка вищої освіти? Розкрийте цей зв'язок.
11. Що розуміють під дидактикою вищої школи?
12. Назвіть та розкрийте основні функції дидактики вищої школи.
13. Об'єкт і предмет дидактики вищої школи.
14. Мета дидактики вищої школи.
15. Основні завдання дидактики вищої школи.
16. Загальні закономірності, що поширюються на всю систему навчання у вищій школі.
17. Основні категорії дидактики вищої школи.
18. Що таке зміст вищої освіти?
19. Визначте поняття «стандарт вищої освіти», «навчальний план», «навчальна програма».
20. Назвіть та схарактеризуйте загальнодидактичні (універсальні) принципи навчання у вищій школі.
21. Назвіть та схарактеризуйте специфічні дидактичні принципи навчання у вищій школі.
22. Назвіть методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, визначте їх суть.
23. Визначте та схарактеризуйте основні види навчальних лекцій, що читаються у вищій школі.
24. Визначте основні види практичних занять, що проводяться у вищій школі. Схарактеризуйте основні різновиди практичних занять.
25. Методика викладання соціально-політичних дисциплін як навчальна дисципліна.
26. Соціально-політичні науки та навчальні дисципліни.
27. Навчальна дисципліна. Її сутнісні характеристики.
28. Педагогічні складові предмета методики викладання соціально-політичних дисциплін
29. Система стандартів вищої освіти України.
30. Стандарт фахової підготовки політологів.
31. Освітньо-професійна програма підготовки політолога.
32. Зміст фахової підготовки політолога у ЗВО.
33. Навчальний план підготовки політолога як вияв етапного рівня змісту професійної освіти.
34. Сутність процесу навчання у закладі вищої освіти.

35. Викладання й учіння як складові системи навчання.
36. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у сучасному виші.
37. Викладачі та студенти як суб'єкти навчального процесу ЗВО.
38. Основні вимоги до професійної діяльності викладача вишу.
39. Особливості фронтальної форми організації пізнавальної діяльності студентів.
40. Особливості колективної форми організації пізнавальної діяльності студентів.
41. Особливості групової форми організації пізнавальної діяльності студентів.
42. Особливості парної форми організації пізнавальної діяльності студентів.
43. Класифікація методів навчання.
44. Основні групи педагогічних засобів викладання соціально-політичних дисциплін.
45. Методична, навчальна та наукова література як засоби навчання.
46. Фактичний матеріал та засоби наочності в навчальному процесі.
47. Лекція як основна форма викладу навчального матеріалу соціально-політичного спрямування.
48. Методика підготовки лекції з соціально-політичної дисципліни.
49. Методика читання лекції.
50. Семінар як форма навчального процесу. соціально
51. Форми практичних занять.
52. Методика підготовки і проведення практичних занять з соціально-політичних дисциплін.
53. Основні вимоги до проведення тренінгових занять із соціально-політичних дисциплін.
54. Методика застосування інтерактивних методів навчання на семінарі.
55. Організація та форми самостійної роботи студентів у навчальному процесі.
56. Методичні вимоги щодо роботи студентів з науковою книгою.
57. Роль викладача в організації дидактично-керованої самостійної діяльності студентів.
58. Навчально-дослідна робота студентів.
59. Особливості курсової як науково-дослідної роботи студентів.
60. Науково-дослідна робота студентів та її роль у фаховій підготовці.
61. Види науково-дослідної роботи студентів.
62. Система контролю знань студентів у закладах вищої освіти.
63. Методика підготовки і проведення заліків.
64. Методика підготовки і проведення іспитів.

11. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання:

Курс «Педагогіка та методика викладання соціально-політичних дисциплін». URL: <https://msn.khmnpu.edu.ua/course/view.php?id=10045>

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, смартфон або інший мобільний пристрій, мультимедійний телевізор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

13. Рекомендована література

Основна

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с.
2. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-105.html>.
4. Лякішева А. В. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. / А. В. Лякішева, Л. К. Грицюк. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.

5. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
6. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник. К. : Вища шк., 2005. 417 с.
7. Сушко А.І., Кормич А.І., Краснополська Т.М. Методика викладання політології : навчально-методичний посіб-ник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса, 2022. 56 с.
8. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2011. 224 с.
9. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / за ред. В. Е. Луначека, Н. О. Ткачової; кол. авт. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 344 с.
10. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с.
11. Ломака І. І. Методика викладання соціально - політичних дисциплін: навчально – методичний посібник для студентів Факультету історії, політології та міжнародних відносин. Галузь знань - 05 «Соціальні поведінкові науки». Напрямок підготовки - 052 «політологія». Івано – Франківськ. 2016. 44с.
12. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко. Д., 2014. 416 с.

Інформаційні ресурси

1. Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті. URL: <https://khmnu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diiialnosti/>.
2. Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. URL: <https://khmnu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diiialnosti/>.
3. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університету. URL: <https://khmnu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diiialnosti/>.
4. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
5. Модульне середовище для навчання. URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/>
6. Репозитарій ХНУ. URL : <https://elar.khmnu.edu.ua/home>